

10^e jaargang, # 2

15 juli 2012

Agrometeorologische Berichten **Situatie op 1 juli 2012**

Samenvatting

Het normale seizoensverloop waarvan sprake in het vorige bulletin (eind mei) lijkt bevestigd te worden. Voor zover de veldwerkzaamheden niet gehinderd werden door de overvloedige regenval van de voorbije twee maanden, liggen voor de meeste teelten de verwachte opbrengsten in de lijn van de opbrengsten van de voorbije jaren. De voorspelde opbrengsten voor maïs liggen momenteel echter iets onder het gemiddelde omwille van de achterstand in de ontwikkeling van dit gewas.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode en - vanaf juni - een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 15 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroei-model en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION en TERRA-MODIS (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km en 250m respectievelijk). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (Xi). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

Alle weersgegevens zijn afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (<http://www.meteo.be>). De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren worden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). De satellietbeelden worden ter beschikking gesteld door het Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie (<http://mars.jrc.ec.europa.eu/mars/About-us/The-MARS-Unit>). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Boer en Tuinder, Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>), FIWAP asbl (www.fiwap.be), Centre pilote Maïs asbl (<http://www.centre-pilote-mais.be>), CIPF asbl (<http://www.cipf.be>) en CADCO-Gembloux (<http://www.cadcoasbl.be>).

Contacten

Université de Liège, Dpt. des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon Bakary Djaby	bernard.tychon@ulg.ac.be b.djaby@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Robert Oger Dominique Buffet	oger@cra.wallonie.be buffet@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard Herman Eerens	isabelle.piccard@vito.be herman.eerens@vito.be

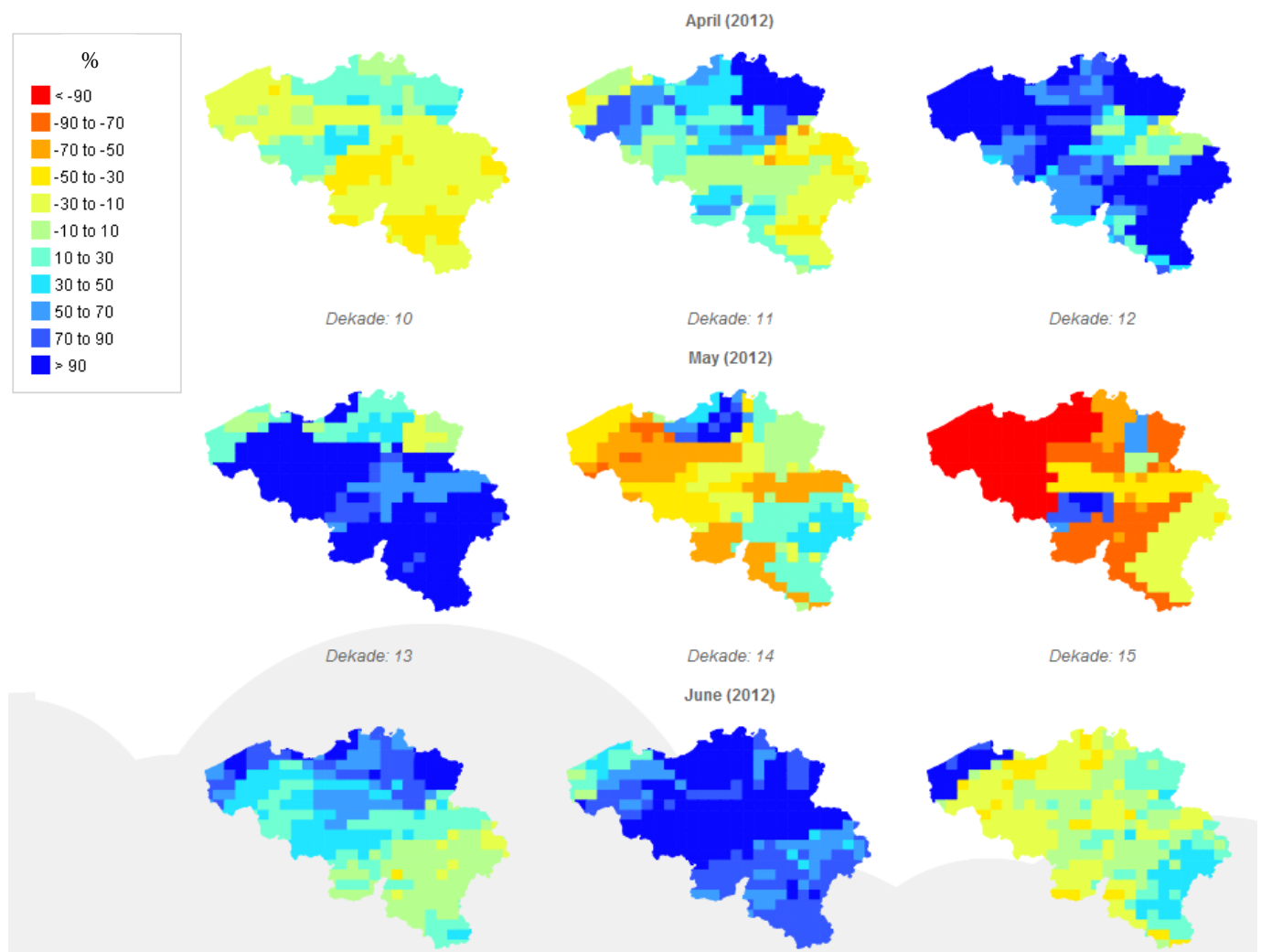
Datum van de volgende berichten: september 2012

De weersgesteldheid

De temperatuur tijdens de maanden mei en juni kan als normaal beschouwd worden. Heel anders is het gesteld met de hoeveelheid neerslag. In mei en vooral in juni kregen we af te rekenen met overvloedige regenval, zoals blijkt uit figuur 1. Met name in het noorden en het centrum van het land waren de eerste twee dekades van juni erg nat.

De grote hoeveelheden neerslag en vooral het groot aantal regendagen tijdens de maand juni bemoeilijkten op vele plaatsen de veldwerkzaamheden (gewasbescherming, bemesting,...). Zo stelt men bijvoorbeeld vast dat op talrijke velden de granen geleverd zijn. Laattijdige toepassing van groeiregulatoren en/of heterogene stikstofbemesting, in combinatie met de zeer abnormaal hoge windsnelheden in juni, liggen hoogstwaarschijnlijk aan de basis van dit fenomeen. Men kan stellen dat tijdens de voorbije twee maanden vooral de beperkte toegankelijkheid van de velden de bepalende factor was voor de groei en ontwikkeling van de gewassen.

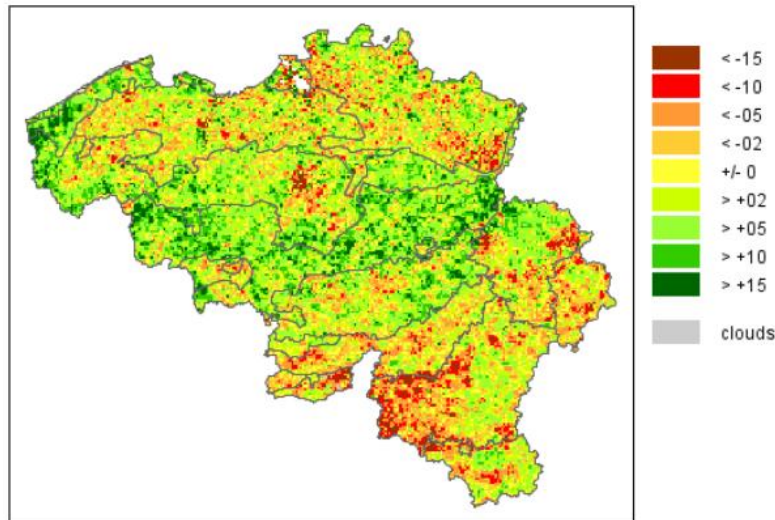
Verder maakt het KMI nog melding van 27 onweersdagen tijdens de voorbije twee maanden (ten opzichte van een gemiddelde van 26 dagen). Op 7 juni werd de streek tussen Tongeren en Zutendaal bovendien getroffen door een windhoos. Het lijkt geen twijfel dat deze onweersbuien lokaal vaak erg nefaste gevolgen hadden voor de gewassen op de getroffen velden (legering, modderstromen,...).

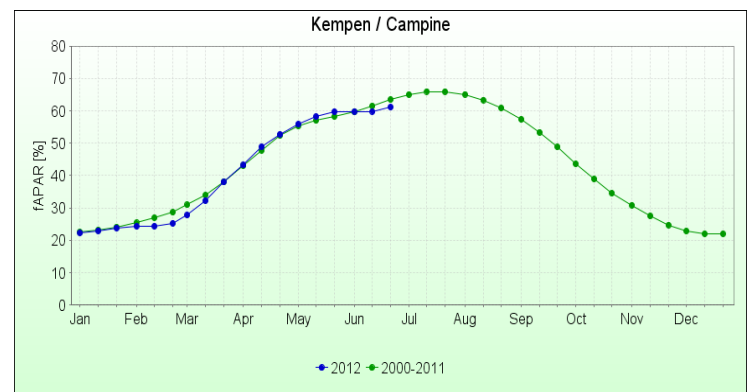
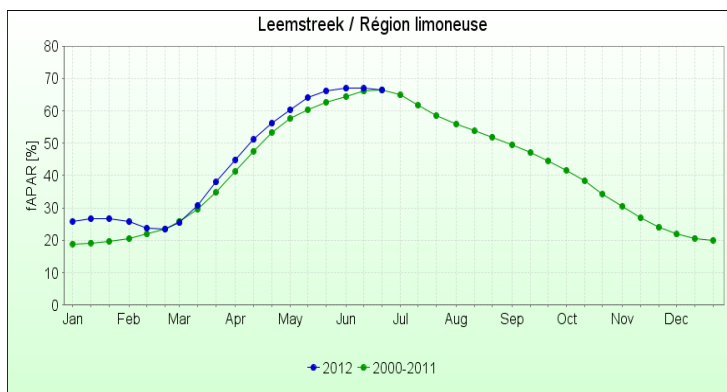
Figuur 1: Verschil (in %) van de neerslag ten opzichte van de referentie (1988-2011) voor de laatste 9 dekades (1 april tot en met 30 juni 2012).

Observaties vanuit de ruimte

Uit de analyse van de SPOT-VEGETATION satellietbeelden blijkt eveneens dat de gewasgroei nagenoeg normaal verloopt. Vergelijking van de vegetatie-index (fAPAR) tijdens de periode maart-juni 2012 met het langjarig gemiddelde (1999-2011) toont aan dat de gewassen het erg goed doen in het centrum van het land met indexwaarden die ruimschoots boven het gemiddelde liggen (figuur 2, groene zones). In het noordelijke landsgedeelte (met uitzondering van de Polders) en in het westelijke deel van de Ardennen scoort de index echter iets lager dan normaal (oranje en rode zones in figuur 2). In figuur 3 wordt het tijdsverloop van de vegetatie-index weergegeven voor twee landbouwstreken, de Leemstreek en de Kempen.

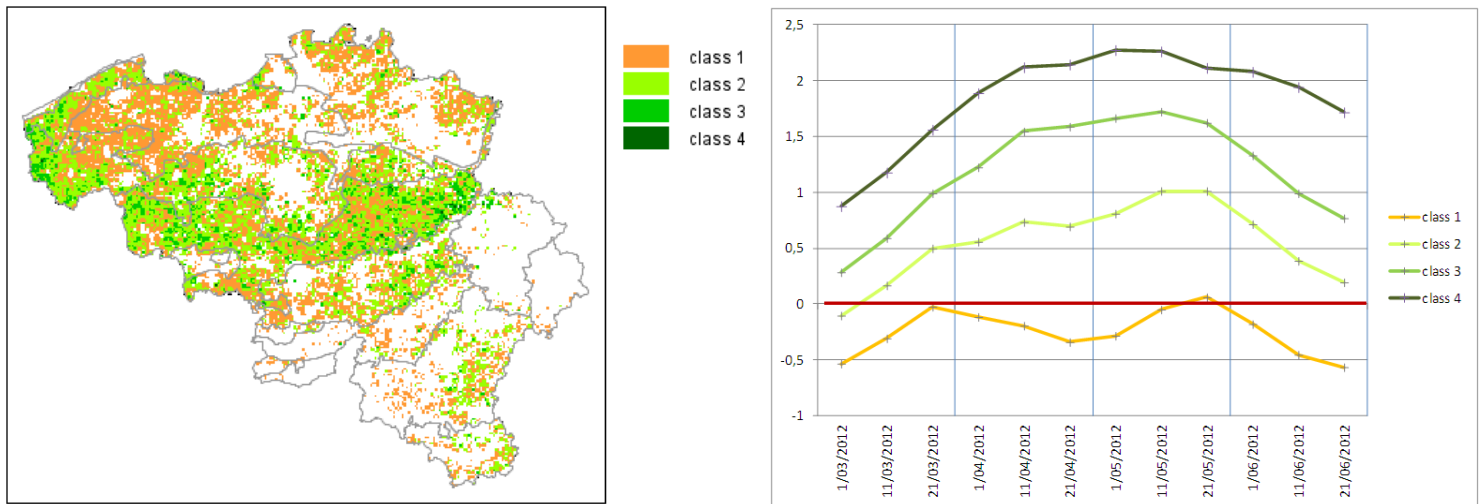

Figuur 2: Relatief verschil van de vegetatie-index (fAPAR, afgeleid uit SPOT-VEGETATION beelden) van 1 maart tot en met 30 juni 2012 ten opzichte van het gemiddelde.

Figuur 3: Evolutie van de vegetatie-index (fAPAR): 1 januari – 30 juni 2012 en gemiddelde (1999-2011) voor de Leemstreek en de Kempen.

Figuur 4 is het resultaat van de classificatie (in 4 groepen) van de verschillen van de vegetatie-index (fAPAR) tijdens de periode maart-juni 2012 ten opzichte van het gemiddelde (enkel de voornaamste landbouwgebieden werden meegenomen in de analyse). In een groot deel van de Zandstreek en de Kempen ligt de index al het ganse seizoen onder het gemiddelde (klasse 1, oranje). Wellicht zal dit geen ernstige gevolgen hebben voor de gewasopbrengsten aangezien het verschil met het gemiddelde relatief klein is (niet meer dan een halve standaardafwijking).

Figuur 4: Classificatie van de verschillen van de vegetatie-index (fAPAR) ten opzichte van het gemiddelde (1999-2011) in 4 klassen en evolutie van de verschillen per klasse van 1 maart tot 30 juni 2012 (standaardafwijking ten opzichte van het gemiddelde). De witte zones op de kaart zijn niet meegenomen in de analyse aangezien het aandeel van de landbouwgewassen hier minder dan 20% bedraagt.

Overzicht der gewassen: huidige toestand en oogstraming

Tabel 1 toont de oogstvoorspellingen voor de voornaamste teelten voor de verschillende landbouwstreken en voor het land in z'n geheel. Hieronder volgt een nadere bespreking:

Wintergranen: De groei en ontwikkeling van de wintergranen ligt nagenoeg op schema, maar zoals eerder in dit bulletin vermeld werd, vormt legering een probleem op talrijke percelen.

De verwachte graanopbrengsten liggen in de lijn van de opbrengsten van de voorbije jaren of zelfs iets hoger.

Maïs: De overvloedige regenval van april en begin mei bracht de zaai van de maïs danig in de war. Op 9 mei 2012 was slechts 10% van het maïsareaal gezaaid, daar waar dit in 2011 het geval was voor 95% van de velden. Dit doet vermoeden dat 2011 en 2012 wel eens twee zeer uiteenlopende jaren zouden kunnen zijn. Daarnaast was de koude ook een beperkende factor voor de goede ontwikkeling van de maïs. In april steeg de nachttemperatuur slechts drie maal boven 6°C, met een laattijdige en heterogene opkomst tot gevolg. Door het gebrek aan warmte vertoonden de zaailingen vaak een lichtgroene tot gele kleur. Ook in juni scoorden de temperatuur en de zonnedeuren licht onder de normaal. De opgelopen vertraging kon tot op heden niet ingehaald worden.

De opbrengstramingen voor maïs liggen zo'n 5% lager dan de voorbije jaren.

Suikerbieten: De bieten konden dit jaar wel vroeg ingezaaid worden, maar hun ontwikkeling werd in april sterk afgeremd door de koude. De gunstige omstandigheden van eind mei, met name de warme temperatuur en de hoge bodemvochtigheid, hadden dan weer een positief effect op de groei van de bieten. Toch kon de achterstand niet volledig weggewerkt worden, mede omwille van de natte junimaand. De overvloedige regenval zorgde er eveneens voor dat vele velden ontoegankelijk waren voor bewerking. Tot slot berokkenden hevige onweersbuien en modderstromen in mei en juni plaatselijk ernstige schade aan de suikerbieten. Dit was het geval in Henegouwen, Waals-Brabant, Namen, Luik en Luxemburg.

De verwachte opbrengst voor de suikerbieten ligt momenteel 2 à 3% hoger dan het gemiddelde van de voorbije 5 jaren.

Aardappelen: Het planten van de aardappelen vond dit jaar plaats over een tamelijk lange periode: van rond 10 april in het westen van het land (West-Vlaanderen en Henegouwen) tot begin mei in de Ardennen en de Jurastreek. De vroege aanplantingen hadden echter snel last van de koude. Voor de

latere aanplantingen waren de groeiomstandigheden veel gunstiger. Het natte weer in juni was dan weer erg bevorderlijk voor de ontwikkeling van meeldauw.

Wat de opbrengst van de aardappelen betreft, zijn de voorspellingen erg uiteenlopend naargelang de regio. De uitkomst van het voorspellingsmodel is bovendien tamelijk onzeker.

Table 1: Opbrengstvoorspellingen (100kg/ha) per landbouwtreek voor de wintertarwe en -gerst, voedermaïs, suikerbieten en aardappelen (Bintje) en vergelijking met de gemiddelde opbrengst voor de jaren 2007-2011 volgens de cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS).

Landbouwtreek	Wintertarwe			Wintergerst		
	2007-2011 (NIS)	2012 (voorspeld)	verschil (%)	2007-2011 (NIS)	2012 (voorspeld)	verschil (%)
Duinen & Polders	91.4	93.1	1.8	90.8	93.0	2.4
Zandstreek	79.1	80.5	1.7	69.1	70.9	2.6
Kempen	63.9	65.7	2.7	59.3	60.5	2.0
Zandleemstreek	87.2	87.6	0.4	81.8	83.5	2.1
Leemstreek	89.7	89.9	0.2	86.8	88.7	2.2
Henegouwse Kempen	87.4	86.5	-1.1	82.8	84.5	2.0
Condroz	84.3	83.1	-1.5	82.8	84.2	1.6
Weidestreek (Luik)	87.7	87.4	-0.3	78.8	79.4	0.7
Weidestreek (Venen)	68.5	66.6	-2.8	74.7	77.0	3.1
Famenne	73.0	72.0	-1.4	72.4	72.7	0.4
Ardennen	69.5	70.7	1.7	61.9	62.3	0.6
Jurastreek	66.0	67.3	2.0	57.3	50.9	-11.2
Hoge Ardennen	59.8	68.4	14.4	59.8	53.5	-10.5
België	77.5	78.4	1.1	73.7	73.9	0.3

Landbouwtreek	Voedermaïs			Suikerbieten			Aardappelen (Bintje)		
	2007-2011 (NIS)	2012 (voorspeld)	verschil (%)	2007-2011 (NIS)	2012 (voorspeld)	verschil (%)	2007-2011 (NIS)	2012 (voorspeld)	verschil (%)
Duinen & Polders	469.8	453.2	-3.5	719.4	769.9	7.0	451.9	470.2	4.0
Zandstreek	489.0	471.6	-3.6	704.6	732.0	3.9	479.5	489.5	2.1
Kempen	458.4	448.9	-2.1	645.0	663.0	2.8	452.3	441.6	-2.4
Zandleemstreek	516.0	484.0	-6.2	759.7	796.6	4.9	479.3	494.6	3.2
Leemstreek	461.2	431.9	-6.4	801.1	830.0	3.6	482.9	488.9	1.2
Henegouwse Kempen	478.7	452.4	-5.5	775.0	800.1	3.2	476.5	482.4	1.2
Condroz	479.8	456.9	-4.8	738.5	755.6	2.3	490.1	508.1	3.7
Weidestreek (Luik)	471.5	444.4	-5.7	765.3	782.6	2.3	532.6	572.9	7.6
Weidestreek (Venen)	442.1	419.9	-5.0	652.1	669.5	2.7	515.0	514.2	-0.2
Famenne	469.5	443.9	-5.4	714.3	732.0	2.5	445.5	442.0	-0.8
Ardennen	466.0	445.5	-4.4	713.2	723.0	1.4	351.6	326.8	-7.0
Jurastreek	423.9	427.9	1.0	628.3	646.7	2.9	305.2	278.6	-8.7
Hoge Ardennen	294.9	269.3	-8.7	-	-	-	454.2	432.8	-4.7
België	455.4	434.6	-4.6	718.0	741.7	3.3	455.1	457.1	0.4